

**АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ
НА ДП «АНТОНОВ»**

Боровик І.С., Мокринська. З.В.
Національний авіаційний університет

Abstract. The thesis analyzes the effectiveness of the use of the payroll of employees at the State Enterprise "Antonov" and examines the dynamics of payments to employees of the enterprise.

Ключові слова: фонд оплати праці, виплати, персонал, працевлаштування, кошти.

В умовах нестабільної економічної ситуації в країні, обмежень пов'язаних із протиепідемічними заходами та жорсткої конкурентної боротьби між виробниками, аналіз ефективності використання фонду оплати праці стає інструментом для пошуку додаткових резервів.

Ефективність роботи персоналу та аналіз оплати праці досить широко розглядається в науковій літературі. Зокрема, ці питання висвітлені в працях науковців-економістів: Овсюк Н.В. [1], Гаффорова Е., Меркушова Н., Міланич І. [2], Драган О.І., Тертична Л.І. [3] та інших. Численна кількість публікацій як професійній так і у науковій періодиці підтверджує актуальність даної тематики для дослідження.

Для проведення аналізу ефективності використання фонду оплати праці (ФОП) обрано ДП «Антонов». Робота з персоналом на даному підприємстві проводиться у повній відповідності до вимог діючого законодавства та колективного договору. ДП «Антонов» створює умови для ефективної зайнятості працівників, сприяє працевлаштуванню, підготовці і підвищенню кваліфікації. На підприємстві відсутня дискримінація щодо пріоритету працевлаштування осіб, обмеження прав працівників залежно від раси, політичних чи релігійних переконань, статі, віку, стану здоров'я, сімейного та майнового стану, місця проживання. На підприємстві системно проводиться робота зі створення нових робочих місць в т.ч. і для осіб з інвалідністю. Зокрема, це підтверджується передбаченими у штатному розписі підприємства вакансіями для працевлаштування осіб з інвалідністю. Вимоги законодавства щодо працевлаштування осіб з інвалідністю дотримуються [4].

Основою організації оплати праці на підприємстві є тарифна система оплати праці. Тарифні сітки, тарифні ставки та схеми посадових окладів, що діють на підприємстві є зазначаються у додатку до Колективного договору підприємства, а сформовані на основі тарифної ставки робітника першого розряду найнижчої 4-ї сітки та міжкваліфікаційних

(міжпосадових) співвідношень розмірів посадових окладів зазначені у Галузевій угоді авіаційної промисловості України.

Форми та системи оплати праці, норми праці, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних і компенсаційних виплат встановлені в Колективному договорі підприємства з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, Генеральною угодою та Галузевою угодою авіаційної промисловості України.

Для проведення аналізу фонду оплати праці було опрацьовано звітну інформацію підприємства. Так на рис. 1 відображена інформація щодо динаміки фонду оплати праці на ДП «Антонов» за останні 3 роки.

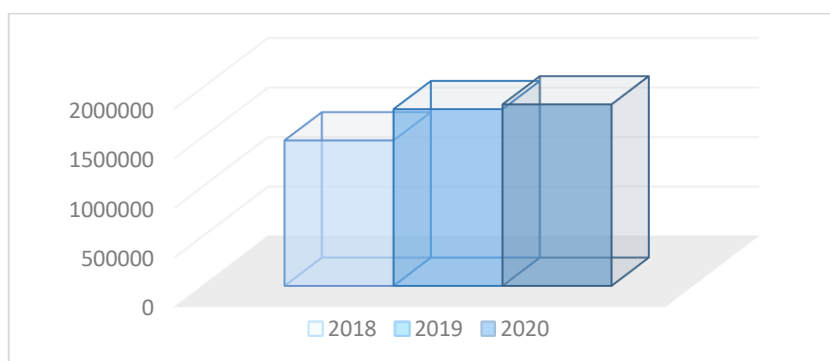

Рис. 1 Динаміка фонду оплати праці на ДП «Антонов» в 2018-2020 рр., тис. грн.

Джерело: сформовано на основі [4]

З рисунку 1. видно, що фонд оплати праці в цілому по підприємству має тенденцію до зростання протягом 2018-2020 років. У 2018 році ФОП складав 1 464 715 тис. грн., у 2019 році – 1 779 734 тис. грн., а в 2020 році – 1 828 136 тис. грн.

Більш детальну оцінку, щодо ефективності використання коштів на оплату праці ДП «Антонов» наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Використання коштів на оплату праці ДП «Антонов», тис. грн.

№	Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020/2019 +/-	2020/2019 %
1	Чистий дохід	8 961 918	5996142	7513302	+1517160	+25,30
2	Собівартість реалізованої продукції	7 486 335	3540973	4618846	+1077873	+30,44
3	Валовий прибуток	1 475 583	2455169	2894456	+439287	+17,89
4	Чистий прибуток	1 584 060	2273877	1601770	-672107	-29,56
5	Фонд оплати праці	1 464 715	1 779 734	1828136	+48402	+2,72

6	Величина чистого доходу на 1 грн. ФОП	6,12	3,37	4,11	+0,74	+21,98
7	Величина собівартості продукції на 1 грн. ФОП	5,11	1,99	2,53	+0,54	+26,99
8	Величина валового прибутку на 1 грн. ФОП	1,01	1,38	1,58	+0,20	+14,77
9	Величина чистого прибутку на 1 грн. ФОП	1,08	1,28	0,88	-0,40	-31,42

Джерело: сформовано та розраховано авторами на основі [5;6].

Проаналізувавши табл. 1, можна зробити наступні висновки: у 2020 році величина чистого доходу на 1 грн. фонду оплати праці становила 4,11 грн., що на 0,74 грн. більше ніж у 2019 році (3,37 грн.), величина собівартості продукції збільшилась на 0,54 грн., величина валового прибутку збільшилась на 0,20 грн., а величина чистого прибутку на 1 грн. оплати праці, на відміну від всіх показників, зменшилась на 0,40 грн.

У таблиці 2 представлено дані аналізу щодо оплати праці на основі показників фінансовій звітності ДП «Антонов» за 2018-2020 рр.

Таблиця 2

Аналіз даних щодо оплати праці за показниками фінансовій звітності ДП «Антонов», тис. грн.

Назва статті	Код рядка	Форма звітності	2018	2019	2020	2020/ 2019	2020/ 2018
Розрахунки з оплати праці	1630	Ф.1	87 599	85 238	105 747	+20 509	+18 148
Витрати на оплату праці	2505	Ф.2	1 508 191	1 592 684	1 636 444	+43 760	+128 253
Витрачання на оплату праці	3105	Ф.3	1 162 912	1 430 028	1 459 987	+29 959	+297 075

Джерело: сформовано авторами на основі [5;6]

З таблиці 2 бачимо, що витрати підприємства пов'язані з оплатою праці зросли за період 2018-2020 рр., а саме: розрахунки з оплати праці станом на 31.12.2020 р. відносно збільшилися на 18 148 тис. грн., витрати на оплату праці – на 128 253 тис. грн. та витрачання на сплату праці – 297 075 тис. грн. На наступному рис. 2 представимо дану інформацію візуально з

лінією тренду. Дана тенденція, свідчить про те, що на ДП «Антонов» систематично зростає заробітна плата працівників.

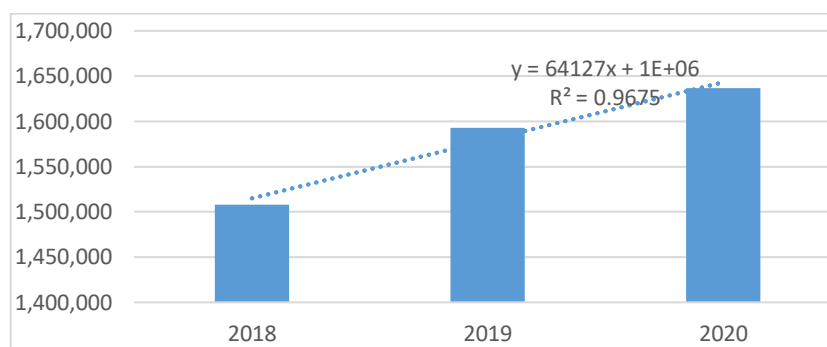

Рис. 2 Динаміка витрат на оплату праці ДП «Антонов» у 2018-2020рр., тис. грн.

Джерело: сформовано на основі [5;6]

Таким чином, на основі даного аналізу можемо зробити висновок, що в сучасних умовах нестабільності оцінка фонду оплати праці здійснюється на основі економічних показників підприємства. Окрім того, аналіз використання коштів на оплату праці ДП «Антонов» протягом 2018-2020 років вказує на те, що практично всі кошти на підприємстві використовувались ефективно.

Список використаних джерел:

1. Овсяк Н. В. Актуальні питання організації, бухгалтерського обліку та аналізу розрахунків за виплатами працівникам. *Фінанси, облік і аудит*. Збірник наук. праць Київського національного ун-ту ім. Вадима Гетьмана. 2013. Вип. 20/1. С. 388-392.
2. Гафорова Е., Меркушова Н., Міланич І. Підвищення якості праці через систему мотивації. *Кадровик. Кадровий менеджмент*. 2018. № 4. С. 29–31.
3. Драган О. І., Тертична Л. І. Вплив сучасних змін у менеджменті персоналу на розвиток менеджменту продуктивності підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Вип. 46. С. 45-50.
4. Звіт про управління ДП «АНТОНОВ» за 2020 рік. URL: <https://www.antonov.com/en/file/UQx2uKhb2YcbM?inline=1> (дата звернення 16.11.2021).
5. Фінансова звітність ДП «Антонов» за 2020 рік. URL: <https://www.antonov.com/file/uo.fytLEeN2Lc?inline=1> (дата звернення 16.11.2021).
6. Фінансова звітність ДП «Антонов» за 2019 рік. URL: <https://www.antonov.com/en/file/iwSLjTsklrhDk?inline=1> (дата звернення 16.11.2021).